

The big WHY?

4

Formålet med SprogTrappe-redskabet

SprogTrappen er ikke en et klassisk vurderingsmateriale, men et **praksisredskab**.
Mulighed for 2-års test i Dagtilbudsloven.

Anvendelsen sigter mod gennem **kvalificering af den voksnes praksis og at observation pba. alders- og udviklingsindikatorer** kan identificere børn, der ikke udvikler sig hensigtsmæssigt.

Børnene kan være **forsinkede, langsomme eller have spredt udvikling** eller manglende progression på seks udviklingszoner.

Formålet er at **kvalificere sproglæringsmiljøet** gennem en tidlig indsats 0-3,6 år - som et langt sejt, men virksomt træk.

5

Baggrund for SprogTrappen

- Viden om børns udvikling generelt
- Viden om børns sproglige udvikling
- Viden om sammenhænge mellem lærings- og udviklingsområder
- Udgangspunkt i **Developmental Standards**
 - Udviklingszoner
 - Pejlemærker
 - Vil du vide mere...
 - Tegn-på-læring

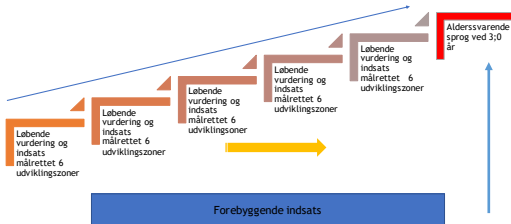
6

Baggrund for SprogTrappen

7

Forebyggelse og indsats i ZNU

8

Funktioner i SprogTrappen

- Systematisk dokumentation af tidlig sprogudvikling; **forebyggelse af sproglige vanskeligheder**
- Tidlig **identifikation** af børn i sprogvanskeligheder og indikation af indsatsområder
- Løbende **'sprogefteruddannelse'** af personalet, **KVALITET I DAGTILBUD**

9

Hvem kan anvende SprogTrappen?

1. Fagprofessionelle med kontakt til barnet 0-3;6 år, også dagpleje eller sundhedspleje pba. dialog med forældre i hjemmet
2. Indplacering sker på baggrund af observationer i hverdagens mange kontekster = pragmatisk tilgang (real life kontekst)
3. Trinplacering på SprogTrappen udgør "barnets udviklingstrin" og SprogTrappen gør ZNU meget konkret for den voksne

10

SprogTrappen: seks trin fra 0 til 3:6 år

11

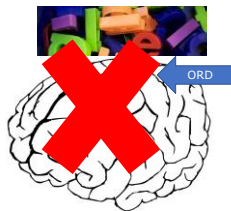
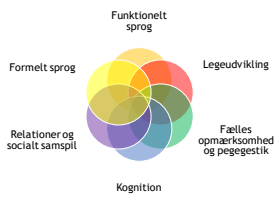
SprogTrappens opbygning

- SprogTrappen operationaliserer barnets **firdoble udvikling** i hverdagskonteksten:
- seks trin for perioden 0 til 3;6 år
- seks udviklingszoner
- 36 pejlemærker
- 4 mestringsniveauer
- tegn-på-læring

Den voksne kan systematisk følge barnets udvikling og progression tæt over tid og opspore børn, der er i gang med at udvikle vanskeligheder...

12

Tidlig Sprogudvikling er *ikke* bare ord

13

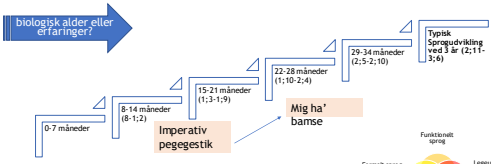

En tur i vaskemaskinen 😊

FORMÅL:
Aldersvarende Sprogudvikling ved 3;0 år

14

Sprogtrappen: alder eller erfaringer?

15

Formelt Sprog	Anvender pludreløse ord er stavelsesbåret, fx 'baba', 'dada'. Forstår mellem 4 og 25 velkendte ord. Fx lydord, ord om rutiner og spilsituation.
Funktionelt Sprog	Reagerer på: "Se her!", "Er du sulten?", "Vil du have mere?", "ka' du giv mig?", "Tvor er munden?".
Sprogudvikling	Deltager opmærksomt i konventionelle og/eller kulturelle lege, fx tittebøh, klappkegler, sanglege.
Gestik og fælles opmærksomhed	Kan indgå i fælles opmærksomhed med person og genstand (blikretning). Bruger pegegestik, faste, krop til at kommunikere med og til at efterligne omgivelserne.
Kognition	Har en fokuseret opmærksomhed på objekter, mennesker og handlinger.
Relationel og social udvikling	Deltager i kommunikative turtagninger og har en forventning om respons fra andre på egne kommunikationsinitiativer.

Pjelmærker:
Kommunikatoren (8-14 mdr.)

16

Formelt Sprog	Lidtrækker et stadig stigende ordforråd i både forståelse og brug. Bruger et stigende antal udsagnsord, fx hoppe, løbe, give, få, tage, lede efter. Producerer aget sætningslængde, som nu kan indeholde mindst tre elementer, 'mand har en hund'. anvender hyppigt grammatiske morfemer, 'mig løbte stærkt' 'hoppede på højblåstærk'.
Funktionelt Sprog	Lidtrækker sprogligt, ikke alene behov, men også ideer, viden, egne tanker, følelser og ønske om relationer til andre.
Sprogudvikling	Leger funktions-, konstruktions- og forestillingslege. Bruger egne og andres erfaringer i leg.
Gestik og fælles opmærksomhed	Indgår uproblematisk i fælles opmærksomhed med andre børn og voksne omkring fælles tredje, fx genstand, handling, bog eller ord (rim, remser).
Kognition	Har interesse og motivation for at udforske nye steder og handlingssekvenser.
Relationel og social udvikling	Opbygger et stigende antal spirende venskaber med andre børn, der udfoldes i samspillet og i legen.

Pjelmærker:
Tre+ord sætningsbrugeren (2;2-2;8 år)

17

Flersprogede
børn i
SprogTrappen

SprogTrappen følger barnets dansksproglige udvikling

18

Arbejdsgang

01

Barnets makro-
progression:
Trinplacering

02

Barnets mikro-
progression:
Mestringsniveau

03

Omsættelse af
resultat til
*sprogpædagogisk
handling*

Sådan gør du!

HVERDAGEN

1. Print udviklingszonerne ud i farver. Hæng dem op 'et strategisk godt sted'.
2. Print SprogTeknikker ud i farver. Hæng dem alle vegne.
3. Planlæg ugen, og tag udgangspunkt i at SprogTrappens seks udviklingszoner skal være dækket (SprogTrappeSkemaet)

INDPLACERING

1. Observer barnet
2. Reflekter over de seks udviklingszoner, lad være med at bruge dem som en tjekliste
3. Snak om barnet med to tre kolleger: med udgangspunkt i SprogTrappen
4. Tænd HBH
5. Begynd indplacering
6. Frustration! Spørg en kollega hvad han/hun har observeret
7. Print rapport

Vi er ikke enige!!

Kollegaer er ikke enige om barnets trinplacering:

1. Hvad siger det om vores fælles - og forskellige - praksis?
2. Kommunikationsroller?
3. Forskellige kontekster?

Personale og forældre er ikke enige om barnets trinplacering:

1. Hvem har ret?
2. De gør ikke som os!
3. Kontekst-afhængighed
 1. Historien om kammerjunkere
 2. Historien om indkøbsturen

22

SprogTrappe-Partnerskaber med forældre

Brug SprogTrappen som dialog-redskab

Når I mødes første gang...

Når I mødes løbende...

Når I skal tale om hvordan forældre kan støtte op om udviklingen

Udvælg 1-2 udviklingszoner! Forældre behøver ikke gøre det samme, som dagtilbud, for at gøre det godt.

23

Arbejdsgang i SprogTrappen - Organisering

Udviklings begyndelse	Dialog med forældre	Første indplacering	Løbende indplacering
SprogTrappen kan anvendes af Sundhedsbørn til at skabe dialog om barnets udvikling. - Resultatet af forventninger til barnets udvikling og behov	Første møde med barnet i dagtilbud/daglege	Efter en-to uger indplaceres barnet på det trin, som bedst beskriver barnet. På baggrund af pædagogiske observationer!	Barnet indplaceres løbende frem til børnehave. Trinplacering overføres til børnehave

24

Arbejdsgang 2 – Pædagogisk Praksis

01

Barnets makro-
progression:
Trinplacering

02

Barnets mikro-
progression:
Mestringsniveau

03

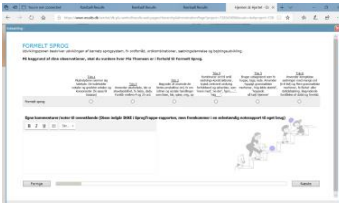
Omsættelse af
resultat til
*Sprogpædagogisk
handling*

25

Hvordan ser
SprogTrappen
ud i H&P?

26

Trin 1

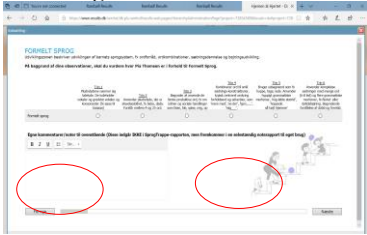
(...)

Trin 6

Udviklingszonen Formelt Sprog:
Hvor passer barnet bedst?

27

Lad os lige zoome ind...

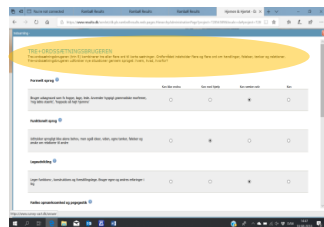
28

6 gange!...

29

Trinplacering

30

Hvad er en Trinplacering?

Principielt 4 udviklingszoner, der lander på samme trin

HjH skal kunne indplacere, så systemet tager den nederste gruppe af udviklingszoner

Det er den udvikling vi stræber efter

31

Trinplacering

32

Mestringsniveau

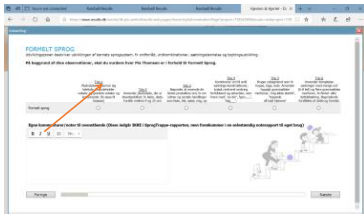
33

Mestringsniveauer 1-4

 <p>Kan ikke (øhh, hvorfor her?)</p>	 <p>Kan med hjælp</p>
 <p>Kan næsten</p>	 <p>Kan (er du sikker på at barnet ikke er på næste trin?)</p>

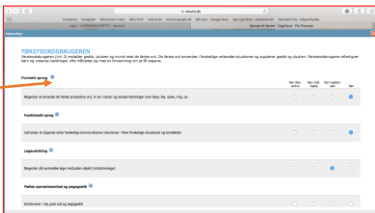
34

Hvis du vil vide mere? 1

35

Hvis du vil vide mere..? (I)

36

 Så er du klar til at trække en rapport...

37

- Trinplacering = MAKROprogression
- Barnet er Trin 2, kommunikator
- Barnet er 3;2 år
- Trin 2 dækker over 8-14 måneder (1;2 år)

Trin = Makroprogression

38

Jamen, forklaringen er nok..?

SprogTrappen har en forventning om, at **alle** børn lander på det trin, der passer til deres biologiske alder

Trin er 'brede' og har plads til individuelt variation

Trin dækker over 6-8 måneders læring og udvikling

Forsinkelse kan ikke 'bare' indhentes; det kræver at barnet lærer dobbelt så hurtigt.. Hvornår gør vi det?

39

Flersprogede børns danske udvikling

Register barnets trinplacering

Lav sprogpædagogiske handlinger (mere herom senere)

Forklaringer på manglende udvikling?

- Hvor længe har barnet haft mulighed for at lære dansk?
- Hvor meget dansk kan barnet lære i omgivelserne?
- Deltagelse?
- Samspil?
- Hvor regelmæssigt kommer barnet i dagtilbud?

Forklaringen er ikke flersprogethed

Pas på med fortolkningen: "han kan modersmålet, han kender begrebet på modersmålet"

40

Progression over tid = flere ansigter

41

PuslespilsVisning
af
udviklingszoner
& pejlemærker

3.1.3 Barnets resultat med riving af pejlemærker - vurderet d. 27/08 - 2018			
Udviklingszone	Udviklingszone	Udviklingszone	Udviklingszone
Personlig tilvækst	... (text too small to read)	... (text too small to read)	... (text too small to read)
Personlig styrke	... (text too small to read)	... (text too small to read)	... (text too small to read)
Udgørelse	... (text too small to read)	... (text too small to read)	... (text too small to read)
Relaterede kompetencer	... (text too small to read)	... (text too small to read)	... (text too small to read)
Regning	... (text too small to read)	... (text too small to read)	... (text too small to read)
Udviklingszone	... (text too small to read)	... (text too small to read)	... (text too small to read)

42

3 DE ENKELTE UDVIKLINGSZONER

- MIKRO-progression
- Børn, der er bekymring for
- Børn der udvikler sig langsomt
- Børn, der....

Mestringsniveau

Mellem hvert udviklingstrin findes en række Tegn på Læring, som er tegn på, at barnet er ved at bevæge sig op på det næste trin på SprogTrappen.

4.1 Tegn på læring for Førsteordsbrugeren

På baggrund af fagpersonals vurdering er Frederik vurderet til at være på trinnet Førsteordsbrugeren, og det er hermed følgende Tegn på Læring, du som fagperson skal være opmærksom på at undersøge barnet i fremadrettet.

Førsteordsbrugeren

- Opmærksomt udtaler flere af de handlinger, der foregår i omgivelserne
- Begynder at forene og producere mange flere ord, fx navne på genstande, handlinger, behov
- Udforsker genstande og lege i samspillet med andre, fx i konstruktionlege som samle skille ad
- Inviterer andre med i fælles opmærksomhed og samspil og tager flere initiativ i samspillet

trin_2_alder

0% 25% 50% 75% 100%

■ Under trin ■ På trin ■ Over trin

Hvad bestemmer Trinplacering

Fire udviklingszoner skal være 'på niveau' = Trinplacering

Spredt udvikling:
• Gruppe af udviklingszoner der ligger lavest

Alder har intet at gøre med indplacering

Hvor ofte skal/kan jeg bruge SprogTrappen?

Vi anbefaler, at I indplacerer **10** børn i dagtilbuddet
I opår bedst "læringstilværelse" og fælles sprogbrug I opår systematik og gruppefordele, fx ved planlægning af hverdagsrutiner, aktiviteter m.m.

Vi anbefaler, at I bruger SprogTrappen regelmæssigt og cirka med **15-20 minutter ugentligt**
Gerne flere end én gang

Indplacering tager 7-8 minutter (når du kender system)

Lær systemet at kende og brug det som **10-15 minutter ugentligt** på personalemøder, samtaler med andre faggrupper...

Man kan også få rapporter, der viser dagtilbuddet...mere om det på et andet kursus!

47

Det sprogpædagogiske arbejde med udgangspunkt i SprogTrappen

3.1.1 Barnets resultat med visning af pejlemærker - vurderet d. 27/08 - 2018

Udviklingszone	Udviklingszone	Udviklingszone	Udviklingszone	Udviklingszone	Udviklingszone
Formelt sprog	Funktionelt sprog	Legsudvikling	Fælles opmærksomhed og pædagogisk	Kognition	Relationer og socialt samspil
4,0	4,0	3,0	3,0	3,0	3,0

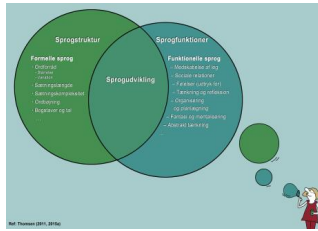

Tal med sidemanden

- Hvad er Frederiks udfordringer?
- Alder?
- Udviklingszoner?
- Hvilke tanker har I om indsats i læringsmiljøet?
 - Hvilke udviklingszoner?
 - Hvilke systematiske indsatser?

Hvad er sprog og sprogudvikling?

Bilf. Pædagog 2011, 2012a

Nej – det handler ikke om FLERE materiale-bårne aktiviteter

Kategori/aktivitet	Kategori/aktivitet / indsatser	Hvad understøtter?
Lydaktiviteter	<ul style="list-style-type: none"> • Når det bliver vist en lyd, en lydtekst, et lydtegn. • Når man hører et ord, en lydtekst, et lydtegn. • Når man hører et ord, en lydtekst, et lydtegn. • Når man hører et ord, en lydtekst, et lydtegn. 	<ul style="list-style-type: none"> • Når man hører et ord, en lydtekst, et lydtegn. • Når man hører et ord, en lydtekst, et lydtegn. • Når man hører et ord, en lydtekst, et lydtegn.
Lydaktiviteter	<ul style="list-style-type: none"> • Når man hører et ord, en lydtekst, et lydtegn. • Når man hører et ord, en lydtekst, et lydtegn. • Når man hører et ord, en lydtekst, et lydtegn. 	<ul style="list-style-type: none"> • Når man hører et ord, en lydtekst, et lydtegn. • Når man hører et ord, en lydtekst, et lydtegn. • Når man hører et ord, en lydtekst, et lydtegn.
Lydaktiviteter	<ul style="list-style-type: none"> • Når man hører et ord, en lydtekst, et lydtegn. • Når man hører et ord, en lydtekst, et lydtegn. • Når man hører et ord, en lydtekst, et lydtegn. 	<ul style="list-style-type: none"> • Når man hører et ord, en lydtekst, et lydtegn. • Når man hører et ord, en lydtekst, et lydtegn. • Når man hører et ord, en lydtekst, et lydtegn.
Lydaktiviteter	<ul style="list-style-type: none"> • Når man hører et ord, en lydtekst, et lydtegn. • Når man hører et ord, en lydtekst, et lydtegn. • Når man hører et ord, en lydtekst, et lydtegn. 	<ul style="list-style-type: none"> • Når man hører et ord, en lydtekst, et lydtegn. • Når man hører et ord, en lydtekst, et lydtegn. • Når man hører et ord, en lydtekst, et lydtegn.
Lydaktiviteter	<ul style="list-style-type: none"> • Når man hører et ord, en lydtekst, et lydtegn. • Når man hører et ord, en lydtekst, et lydtegn. • Når man hører et ord, en lydtekst, et lydtegn. 	<ul style="list-style-type: none"> • Når man hører et ord, en lydtekst, et lydtegn. • Når man hører et ord, en lydtekst, et lydtegn. • Når man hører et ord, en lydtekst, et lydtegn.
Lydaktiviteter	<ul style="list-style-type: none"> • Når man hører et ord, en lydtekst, et lydtegn. • Når man hører et ord, en lydtekst, et lydtegn. • Når man hører et ord, en lydtekst, et lydtegn. 	<ul style="list-style-type: none"> • Når man hører et ord, en lydtekst, et lydtegn. • Når man hører et ord, en lydtekst, et lydtegn. • Når man hører et ord, en lydtekst, et lydtegn.
Lydaktiviteter	<ul style="list-style-type: none"> • Når man hører et ord, en lydtekst, et lydtegn. • Når man hører et ord, en lydtekst, et lydtegn. • Når man hører et ord, en lydtekst, et lydtegn. 	<ul style="list-style-type: none"> • Når man hører et ord, en lydtekst, et lydtegn. • Når man hører et ord, en lydtekst, et lydtegn. • Når man hører et ord, en lydtekst, et lydtegn.
Lydaktiviteter	<ul style="list-style-type: none"> • Når man hører et ord, en lydtekst, et lydtegn. • Når man hører et ord, en lydtekst, et lydtegn. • Når man hører et ord, en lydtekst, et lydtegn. 	<ul style="list-style-type: none"> • Når man hører et ord, en lydtekst, et lydtegn. • Når man hører et ord, en lydtekst, et lydtegn. • Når man hører et ord, en lydtekst, et lydtegn.

Den styrkede pædagogiske læreplan

1. Mønsterdannelse
2. Konsolidering
3. Generalisering

Specifikke logopædiske indsatser

Indsatser i dagtilbud til skole

Rutiner og legen i hverdagen

Den voksnes responsivitet

Hvor er barnet på SprogTrappen?

Må man stille spørgsmål? Hvilke?

Skal barnet guides i legen?

Hvem har brug for at blive 'sprogligt' forberedt til aktiviteter?

Hvem har særligt brug for blikretning, fælles opmærksomhed

64

Det individuelle barn

2.11 Barnets placering på SprogTrappen - vurderet d. 27/08 - 2018

65

Bønegrupper:
Hvad er formålet:
Hvem, hvornår, hvorfor?

2.11 Barnets placering på SprogTrappen - vurderet d. 27/08 - 2018

66

Lidt om rutiner og aktiviteter i grupper

- Små grupper fungerer bedst 4-5 børn, gerne færre.
- Spørg dig selv:
 - Hvad er formålet?
 - Hvad skal barnet lære?
 - Hvad bidrager aktiviteten til på længere sigt?
 - Hvem har brug for at blive 'forberedt'?
 - Sekvenser
 - Sprogligt
 - Hvilke teknikker vil du fokusere på i samspillet?
 - Hvilke 5 ord vil du udvikle i dybden?

67

Aktiviteter i en udvikling over tid...

68

Pædagoger og medarbejdere

69

Proceskvalitet i hverdagsdidaktik (vuggestueskema)

Evidens og effekt:

- A. Åbent curriculum
- B. Systematik med fokus på sprog
 1. Rutiner
 2. Aktiviteter (kan sagtens være omsorgsaktiviteter)

70

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										

Vuggestueskema ind her

71

Hvad er tidlig kommunikativ udvikling?

- SERVE and RETURN Dialogen
- Fælles opmærksomhed, herunder "følge blikretning"
- Imitation - efterligning
- Gestik og pegegestik

72

Proceskvalitet

Samspil mellem dig og barn:

SPROGTEKNIKKER

Et kig på SprogTrappens
Udvirkingszoner og Pejlemærker

Forslag til SprogPædagogiske
handlinger...

Trin 1:
Udforskeren

Pejlemærker på Trin 1

	FORMELT SPROG	FUNKTIONELT SPROG	LEGEUDVIKLING	FÆLLES OPMÆRKSOMHED OG PEGEGESTIK	KOGNITION	RELATIONER OG SOCIALT SAMSPIL
Udfordringen (7-10 mdr. (0-2 år))	Fluider tydelige nærmere sig talefærdigheder. De inkluderer ord og fonologier (fx dans, ti, basaal)	Begynder på turtagning med ansigt, smil, musik	Udviser interesse for genstande eller personer. Dybde interaktion	Gentager egne og evt. andres lyde eller ansigtsmimik. Begynder at anvende kommunikativ gestik	Begynder at få en forståelse af rutiner og regler med færdige omsorgspersoner	Bruger ansigt/hænder/krav som kommunikation. Reagerer på kontakt og samspil

77

Fælles opmærksomhed og pegegestik

Fælles opmærksomhed og pegegestik
Gentager egne og evt. andres lyde eller ansigtsmimik. Begynder at anvende kommunikativ gestik
Kan indgå i fælles opmærksomhed med brug af pegegestik, fagter mm.
Kombinerer i høj grad ord og pegegestik
Bruger ord, ordkombinationer og pegegestik til at invitere andre til fælles opmærksomhed
Indgår i fælles opmærksomhed med andre børn og voksne omkring fælles tredje, fx genstand, handling eller ord (rim, rimser)
Udvikler mentalisering. Begynder at udvise tegn på forståelse af andres intentioner og hensigter

79

Fællesopmærksomhed og pegegestik

80

Fælles opmærksomhed & ordforrådsudvikling

82

At følge en andens blikretning – senere pegegestik

How do we know if infants are gaze following or following a head turn?

Photo Credit: Meltzoff et al., 2009

83

Imitation at efterligne en anden...

- According to Racine and Carpendale's constructivist theory, the acquisition of *shared linguistic practice is grounded in the development of competence in shared forms of activity* such as joint attention which are naturally embedded in socio-emotional engagement.

84

Imperativ pegegestik
(instrumentel funktion)

- I - Social- Object
- Proto-imperativ (gi' mig det eller /adet/!)

Deklarativ pegegestik
(social-kognitiv funktion)

- I--> Object --> Social
- Proto-deklarativ (prøv at se der..!)
- Det som børn inden for ADS gør i mindre omfang

At pege: deklarativt og imperativt

85

Hvad siger forskningen om gode rutiner/aktiviteter?

01 Fundament (use-it/loose it)	02 Kommunikativ og sproglig udvikling: objektbetegnelser og beskrivelse	03 Teorien om det mentale	04 Social og emotionel udvikling	05 Betydelige sociale, kulturelle og intellektuelle forskelle
---	---	-------------------------------------	--	---

86

Trin 2:
Kommunikatøren

87

Pejlemærker på Trin 2

Formelt sprog	Funktionelt sprog	Legedevikling	Fælles opmærksomhed og pegegestik	Kognition	Relationer og socialt samspil
Anvender plukrøyle, der er kommunikationens stavestøbtæt, fx baba, dada. Forstår mellem 4 og 25 ord.	Reagerer på "Se her", "Er det sådan?", "Hvis du havde mere" og lign.	Debattejer opmærksomt i lege fx tittebæk, hoppebæge, sanglege	Kan indgå i fælles opmærksomhed med brug af pegegestik, finger mm.	Har en fokuseret opmærksomhed på objekter, mennesker og handlinger	Debattejer i turtagninger og forventer respons fra andre på egne kommunikative initiativer

88

Funktionelt sprog: Turtagning, dialog og samtale....

1. Hvilke/hvilken sprogteknik vil du fokusere på?
2. Hvilken rutine eller aktivitet vil du øve dig i?
3. Hvilket barn/børnegruppe vil du øve dig med?
4. Hvor længe vil du øve dig?
5. Hvordan vil du sikre dig at du anvender sprogteknikken?
 1. Videotesten
 2. Call-to action

89

Hvad siger forskningen om gode rutiner/aktiviteter?

90

Turtagning: Mindst fem ture frem-og-tilbage

- <https://www.youtube.com/watch?v=cBWetLX8690>
- <https://www.youtube.com/watch?v=xH1CbC4No24>

91

Trin 3:
Førsteordsbrugeren

92

Pejlemærker på Trin 3

	Formelt sprog	Funktionelt sprog	Legudvikling	Færdig opmærksomhed og pegegestik	Kognition	Relationer og socialt samspil
Førsteordsbrugeren (15-21 mdr. (1;3-1;9 år))	Begynder at anvende de første produktive ord. De er navne og sociale handlinger som tisse, sove, spise, mig, op	Udtrykker et tilgængeligt antal kommunikative intentioner i flere forskellige situationer og kontekster	Begynder på symbolske lege med uden objekt (imitationslege)	Kombinerer i høj grad ord og pegegestik	Udviser målrettede handlinger og intentioner i samspillet med omgivelserne	Er vedholdende i at give respons, og anvender forelske, hoflyder, gønnen, gentagelser, selvstændigt i kommunikation med omgivelserne

93

Udvider du eller leverer du brændstof til imitation?

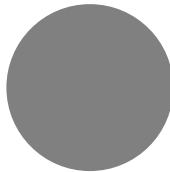
Eksempel fra måltidssituationen:

1. Gentage barnet, udvide barnet?
2. Hvad skal barnet sige - formuler tre modelsætninger

- Samling - små børn der skal præstere?
- Under hvilke omstændigheder, hvad skal der til for at barnet har tillid til at indgå i en dialog/ samspil med en voksen?

97

Trin 4: S sammensætter

99

Pejlemærker i de seks udviklingszoner

	Formelt sprog	Funktionelt sprog	Legeudvikling	Fælles opmærksomhed og pegegestik	Kognition	Relationer og socialt samspil
Sammensætteren 2;2-2;8 mdr. (1;10-2;4 år)	Kombinerer ord til enkl. sætning/klon-strukturer, typisk ændrer ordning forudsand og adverbier som "her", "se der", "igen...", "mig..."	Kommunikerer tydeligt egne behov i rutiner og aktiviteter med en kombination af pegegestik, tabyde, ord/kombinationer	Initierer leg og samtaler med andre børn i simple funktion- og konstruktionslege, fx samle skibe af eller indgår i tumlelege.	Bruger ord, ordkombinationer og pegegestik til at invitere andre til fælles opmærksomhed	Kan fastholde sit opmærksomhed på en genstand eller handling og vende tilbage til sin leg efter afbrydelse (fx afbrudt brug)	Kan initiere til samtal ved brug af ord. Tager flere i sine i samtalen og deltager i korte samtaler

100

Fokus på opmærksomhed

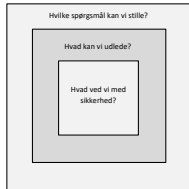
1. Intentionel opmærksomhed
2. Selektiv opmærksomhed
3. Fokuseret opmærksomhed
4. Vedvarende opmærksomhed

- Opmærksomhed understøtter en 'ostensiv' læringskontekst = udpegende
- Børn forlader sig på den voksnes ansigt, fx gennem blikretning
- At den voksne kigger på barnet understøtter direkte 'stimuli' af hjernen
- Den voksnes blik fungerer som barnets motivation og informationskilde i forhold til udvikling af opmærksomhed

101

Udledningskvadrater

Hvad ved vi om?

102

Vennediagrammer:
Kontrol af præcision

103

Trin 5:
Tre+ords sammensætteren

Pejlemærker i de seks udviklingszoner

	Formelt sprog	Funktionelt sprog	Legueudvikling	Fælles opmærksomhed og posegestik	Kognition	Relationer og socialt samspil
Tre-ords samlingsbruger (2;5-2;11 år)	Bruger udgangsord som 'Ja, hoppe', 'tage lode', 'Anvender hyppigt grammatiske morfemer, 'mit løste stænk', 'hoppede så højt' relationer til 'hjemme'	Udtrykker sprogligt ikke plene betyde men også ideer, viden, egne tanker, følelser og ønsker om 'relationer til andre'	Leger funktions-, konstruktions og forestillingslege (symbolsk leg). Bruger egne og andres erfaringer (trojce, fx leg).	Indgår i fælles opmærksomhed med andre børn og voksne omkring fælles genstand, handling eller ord (rim, remser)	Har interesse og motivation for at udforske nye steder og handlingskvarter	Den sproglige kommunikation løber, en del af de sociale relationer og barnet opbygger et stigende antal venskaber gennem leg

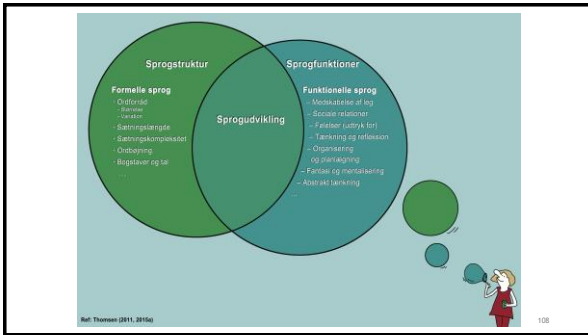
Legueudvikling

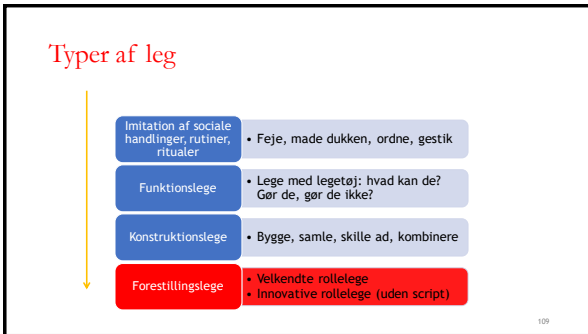
How can adults promote reflection through play or after play?

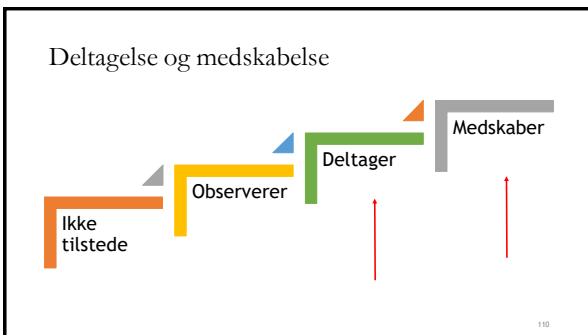
How can we make ourselves...

Learning by thinking during play

A learning space is a place of shared thinking and exploration

Legens diskursive sproglæring

- Hvad betyder ordet i forskellige kontekster, med forskellige sprogmetoder... i vendinger
- Forhandling af begrebers indhold, betydning = mening for det enkelte barn og i gruppen
- Argumentation; årsag-virkning; tidsforløb; hierarkisk opbygning...

- Flere ord....
- Nuancerede begreber
- Mere kompleks grammatik: sætninger og b jgninger

111

Direkte & indirekte påvirkning (Loizou 2017)

Lav en ramme

Giv roller - nye roller

Giv nye ord til legen

Giv nye adfærds-bevægelses til

Forelå flere valg til en ny deltager

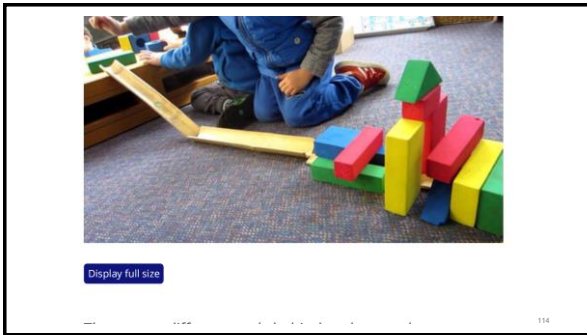
 ndr p  omgivelserne eller tilf j fx elementer

Underst t barnet i tage bestemte roller

Direct involvement	Indirect involvement
<ul style="list-style-type: none"> • Sets the scenario (e.g. 'Go to the next kingdom to ...') • Child's play need (CPNE) scenario creation, scenario enactment • Divides roles (e.g. 'you will be the travel agent and you will be the customer', CPN role division, collaboration) • Says to the children how to behave (in terms of movement and facial expression) based on the role they enact (e.g. 'Since you are a witch your look must be vicious and your voice should be loud and eerie ...') • Gives the exact words for specific roles (e.g. 'Say to her, I am the queen, I do not allow you to talk to me this way', CPN appropriate role performance, enrich drama skills) 	<ul style="list-style-type: none"> • Suggests play choices that have to do with the roles or the scenario (e.g. 'You could be the doctor who examines the baby') • Restructures the environment in which the children play and offers or suggests materials to enrich the roles and the scenario (e.g. places plastic medical tools at the doctor's office, CPN scenario, role enactment) • Verbally encourages children to take a role, or use particular materials (e.g. 'Here, take this baby doll', CPN role creation, encouragement, self-confidence, thought planning)

112

Hvad siger forskningen om gode rutiner/aktiviteter?

Sprogstrategier.

<p>Alt forskere... Hvad tror, det er først... Dok er derfor...</p>	<p>Alt forskere... Hvad tror, det er først... Dok er derfor...</p>	<p>Alt forskere... Hvad tror, det er først... Dok er derfor...</p>
<p>Færdighedsvidens... Hvad tror, det er først... Dok er derfor...</p>	<p>Færdighedsvidens... Hvad tror, det er først... Dok er derfor...</p>	<p>Færdighedsvidens... Hvad tror, det er først... Dok er derfor...</p>
<p>Færdighedsvidens... Hvad tror, det er først... Dok er derfor...</p>	<p>Færdighedsvidens... Hvad tror, det er først... Dok er derfor...</p>	<p>Færdighedsvidens... Hvad tror, det er først... Dok er derfor...</p>
<p>Færdighedsvidens... Hvad tror, det er først... Dok er derfor...</p>	<p>Færdighedsvidens... Hvad tror, det er først... Dok er derfor...</p>	<p>Færdighedsvidens... Hvad tror, det er først... Dok er derfor...</p>
<p>Færdighedsvidens... Hvad tror, det er først... Dok er derfor...</p>	<p>Færdighedsvidens... Hvad tror, det er først... Dok er derfor...</p>	<p>Færdighedsvidens... Hvad tror, det er først... Dok er derfor...</p>
<p>Færdighedsvidens... Hvad tror, det er først... Dok er derfor...</p>	<p>Færdighedsvidens... Hvad tror, det er først... Dok er derfor...</p>	<p>Færdighedsvidens... Hvad tror, det er først... Dok er derfor...</p>
<p>Færdighedsvidens... Hvad tror, det er først... Dok er derfor...</p>	<p>Færdighedsvidens... Hvad tror, det er først... Dok er derfor...</p>	<p>Færdighedsvidens... Hvad tror, det er først... Dok er derfor...</p>
<p>Færdighedsvidens... Hvad tror, det er først... Dok er derfor...</p>	<p>Færdighedsvidens... Hvad tror, det er først... Dok er derfor...</p>	<p>Færdighedsvidens... Hvad tror, det er først... Dok er derfor...</p>
<p>Færdighedsvidens... Hvad tror, det er først... Dok er derfor...</p>	<p>Færdighedsvidens... Hvad tror, det er først... Dok er derfor...</p>	<p>Færdighedsvidens... Hvad tror, det er først... Dok er derfor...</p>

Trin 6: Komplekssætningsbrugeren

Pejlemærker i de seks udviklingszoner

	Formelt sprog	Funktionelt sprog	Legudvikling	Fælles opmærksomhed og pegegestik	Kognition	Relationer og socialt samspil
Komplekssætningsbrugeren 36-42 mnd. (3;0-3;6 år)	Anvender komplekse sætninger med mange ord (6-8 led) og flere grammatiske morfemer, fx flertal- eller dativ-bøjning. Begyndende forståelse af datid og fremtid.	Begynder at kunne tale om ting der ikke er tilstede her og nu fx kommende begivenheder. Kan indgå i rim, remser og sanglege.	Den symboliske leg påvirkes i stigende grad af det formelle og funktionelle sprog. Opmærksom på andres barns leg. Forsøger at løse konflikter verbalt. Sætter ord på sine tanker.	Lidvisler mentalisering. Begynder at udtrykke tegn på forståelse af andres intentioner og hensigter	Lidvisler vedvarende opmærksomhed og kan følge en voksens beskrivelse	Lidvisler fortællinger og fortællinger med andre barns som del af social positionering

Hvilke områder dækker relationel og social udvikling?

Mentalt personlig indsamlende	Mestringsstrategier	Emotionel udvikling: rygryk og talebrev
Empati	Fællesabspejlinger: at være del af noget stort	Relationdannelse
Samarbejde og at udvikle sig i fællesskabet sammen	Udvikling af moral og etik	Konfliktløsning

Socio-Emotionel udvikling

120

Hvad siger forskningen om gode rutiner/aktiviteter?

<p>Barnet-fokuseret perspektiv</p> <p>Relationelle og sociale kompetencer skal læres/udvikles, fx modellering:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Udtryk for følelser/indre tilstande - Samtale om værdier - Regler og konsekvenser - Udvikling af mestringsstrategier 	<p>Læringsmiljø perspektiv</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kvaliteten i samspillet mellem barn-voksen forklarer mest • Deltagelse i børnenes meningsfulde aktiviteter • Forudsigelige strukturer og regler • Rutiner og ritualer
---	--

Cavers-Skarmmet et al. (2017), Early Childhood Education. 121

Tak for i dag

- Tak til mine projektmedarbejdere Jeanette Serve Brunghart; Merete Pedersen
- Tak til Rambøll – Hjerne & Hjerne
- Tak til de dagtilbud i hele landet der i samarbejde med mig, har arbejdet på analoge og mindre detaljerede versioner af SprogTrappen (Trappemodellen)

Børneforsker, ph.d.
 Pia Thomsen
 kontakt@piathomsen.dk
 www.piathomsen.dk

RAMBØLL 122
